

VAAD TIKIN EIREVIN
of WILLIAMSBURG
288 Keap St. Brooklyn NY 11211
(718) 387-4498

וועד תיקון עירובין
דזויליאמסבורג

בחסגת ובפיקוח ב"ד המיוחד לעניני עירובין

ערש"ק לסדר לעען תזכרו ועשיתם את כל עצות

בעזרה"ת גליון י"א

יצונו על מצות עירוב

בסיום סדרת הגליונות לקראת ימי הקיץ הבעל"ט, עלינו לחתום מעין הפתיחה להודות לשמו הגדול על שהחיינו וקיימנו והגיינו לזמן הזה לראות עם מקדשי שביעי שמחים לשמרו ולערב עירוב, ועלינו לשבח לשמו הטוב על ששם חלקינו בין מזכי הרבים להציל אלפי ישראל דרי שכותנינו הע"י מאיסורי טלטול והוצאה בשב"ק, שהן הן הדברים התלויים בשערה, דעיקר שכר ועונש בשמירת שבח ומלאכה היינו לענין הוצאה שצריך זהירות ושמירה יתירה כמ"ש בפנ"י שבת דף פ"ז ע"ב, ובעז"ה הוקמה העירוב והוכשר ע"י גדולי פוסקי דורינו שליט"א הגה"צ אב"ד אודווארי שליט"א והגה"צ אב"ד האליין שליט"א, ששמו עין בקורת על כל תחומי העירוב, ובדקו אותו מכל הצדדים, וכאשר יגורו אומר כן יקום. והננו בזה להודיע שבמשך ימי הקיץ הבאים עלינו ועל כל ישראל לטובה לא יופיעו הגליונות, ובמשך כל שבועות הקיץ יעמוד הלאה בעז"ה ה"האטליין" להודיע לציבור תושבי עירנו ה"ו על כשרות העירוב, ופרטי כשרות העירוב יודיעו אך ורק ע"י האטליין המיוחד לזה.

* * *

בנוסף למה שלקטנו בגליון הקודם בענין שמחת השכינה בשעה שתיקן שלמה המלך ע"ה לערב החצירות ולשתף המבואות, הנה פשוט ומבואר בפוסקים דלאו דוקא העירוב בפת, אלא גם ענין תיקון המחיצות בכלל זה, דאי לא הא לא קיימא הא (ע"י נתיבות השבת פכ"ו הערה ו'). וכן מפורש במדרש ש"ת טוב (פ' בשלח עמוד ר"ד) והכינו את אשר יביאו, את אשר יאכלו לא נאמר, אלא את אשר יביאו, כלומר יכינו ביום הששי במבואות ובחצרות תיקוני לחיים וקורות וצורת פתחים ועירובים ושיתופים, להתיר להם את אשר יביאו ביום השבת מרשות לרשות עכ"ל. וכו"ה לשון הבה"ג בה" עירובין (פרק הדר) "וצריכא מתא למיעבד לה עירוב הדר הדרנא (פ"י סחור סחור) בחבלים או בצורת הפתח". וידועים דברי החת"ס ז"ל בתשו' (או"ח סי' צ"ו) דהברכה "על מצות עירוב" לא נתקן על האיסור של טלטול והוצאה, שהרי ע"ז לא שייך לומר "וצונו", אלא שנתקן על מצות התיקון הגדול הלו להישמר מאיסור הוצאה אשר ממש א"א להזהר ממנו. זאת ועוד, כי מצינו גם בדברי הפוסקים שהבינו שמן הדין באמת ה"י לנו לברך על עצם התיקון של עשיית צוה"פ ג"כ, ולא רק על העירוב שעושים בהפת, וכמ"ש בפתחא זוטא כ"ל י"ג פרט ג' שבברכה שמברכין על מצות עירוב נכלל גם על מצות תיקון הצוה"פ, אמנם אף גדולה מזו מצינו בשו"ת שואל ומשיב מהד"ת סי' פ"ט שמשמע מדעתו שאכן יש לברך ברכת על מצות עירוב גם על עצם התיקון של צורת הפתח להכשיר החצירות שיוכלו לערב בהן, שדן שם באם נפסק הצוה"פ בשבת ומתקנו ע"י גוי אם יכול הישראל לברך עליו. ואם כי להלכה אין מברכים על תיקון צוה"פ, מ"מ עיינונו רואות עכ"פ שיש מקום לברך על עצם תיקון הצוה"פ מצד מצוותו.

(מכל זה פשוט שלא נפטרם ימי מצוות עירובין ע"י שמעריבים ההאלוועי"ס כמו שהתחכמו לומר, ובר מן דין הרי מתקנת שלמה המלך הוא גם לשתף המבואות ע"י רמב"ם הלכות עירובין פ"א ה"ב, וכן בסמ"ג הלכות עירובין ביאר תוכחת ירמיה על חורבן ירושלים על שלא שמרו גזירת שלמה לערב החצירות ולשתף המבואות, וגם שם היה באפשרות לערב החצירות לבד ופשוט הוא עד למאוד.)

* * *

הנה ביארנו בגליונותינו הקודמות, שהן מצד ההלכה והן מציאות הדברים אין שום מקום לחשוש בברוקלין משום רה"ר דאורייתא, בהיות שלא נתמלאו בה גדרי התנאים הנדרשים לרה"ר, כי אם ע"י צירופים של חומרות ע"ג חומרות, ואחיזת החבל מכמה ראשים, ואלו שאכן כתבו לחשוש בה משום רה"ר דאורייתא או משום שבימיהם לא היתה מציאות העיר כהיום, או שלא היה נהירין להו המציאות והרי לא מצד גביאות נתבאר.

והנה יש שואלים מהו עם ההיי וועי האם אין לחוש בה משום רה"ר, מדוע לא נחשב כרה"ר מדין סרטיא דמבואר בפרק קמא דשבת (ו. 1), ואי זו היא רשות הרבים סרטיא ופלטא גדולה ומבואות המפולשין. ופ"י רש"י סרטיא - מסילה שהולכין בה מעיר לעיר. הנה למעשה אפילו אם היו בוקעים בה ס"ר בכל יום או לפחות אפשר שיהיה בה ס"ר בוקעין בכל יום הרי למעשה דעת רוב רובם של הפוסקים דנוסעי עגלות אינן מצטרפין ע"י שו"ת בית אפרים או"ח סי' כ"ו, שו"ת מהרש"ם ח"א סי' קס"ב, שו"ת ישועות מלכו סי' כ"ו, שו"ת הרי בשמים מהדו"ה סי' ע"ג, וע"ע שכתב כן בשיטת העיב"ץ, וכן נקטו רוב גדולי פוסקי זמננו בשו"ת מהר"י שטייף סי' ס"ח, שו"ת דברי יציב סי' קע"ב, שו"ת יעון יוסף סי' קנ"ה, ובשו"ת קנין תורה סי' מ', וכ"פ להדיא כ"ק אדמ"ר מסאטמאר ז"ע ע"י ע"ל על מצות עירוב ע"י קל"ו. וגם הרוצה לחשוש לדעת כמה מפוסקי זמננו שאכן החמירו בדין נוסעי עגלות, הרי זה רחוק מן המציאות שיעברו שם ס"ר ביום כמובן לכל בר דעת (לפי חשבון הממשלה שבכל רכב נוסעים בממוצע 1.5 בני אדם וז"פ שאין חושבים אותו הנוסע הלך וחוזר כ"ב בני אדם).

וגם אם ניחוש לדעת הרמב"ן בעירובין פ' כיצד מעברין דסרטיא נחשב כרה"ר אף בלא שיעברו בו ס"ר, הרי כפי שנתבאר בהפוסקים גדרו של סרטיא שסרטיא היינו דרך הנמצא מחוץ לעיר ושייכת לכל העולם בשוה, פשוט שאין על ההיי וועי דין סרטיא, וכמ"ש הרמב"ן בלקוטי עירובין דף נ"ט וז"ל: ושמה דעת הראשונים לומר שהסרטיא היא כבושה "חוץ לעיריות" והולכים ממנה מעיר לעיר וממרינה למדינה עד סוף כל העולם אין מקדקין בה בעוברין עלי' ס"ר, דהא "דכולי עלמא היא", אבל "בתוך העיר" אין שם רה"ר בלא ס"ר, עכ"ל. ובשו"ת ישועות מלכו או"ח סי' כ"ב מבאר דברי הרמב"ן אלו דמבואר מדבריו "שדרך של חוץ לעיר שהוא של כל העולם אי"צ שיהיו מצויין תמיד ס"ר, אבל בתוך העיר שהוא שייך לדברים הרבה לאנשי העיר צריך שיהא ס"ר מצויין תדיר". וכן מצינו בשו"ת הריב"ש סי' ת"ה מתנאי סרטיא "ואינה בתוך העיר". הרי לנו החילוק בין סרטיא לרחובות שבעיר, שסרטיא היא מחוץ לעיר ושייכים לכל העולם כולו, לא כן ההיי-וועי שלנו שנמצאת בתוך העיר ושייכת להממשלה כדרך כל רחובות העיר, וא"כ דינו ג"כ ככל שאר רחובות העיר.

המשך בעמוד ד'

מבארות רבותינו

עירוב הוא דוגמת השכינה

א"ל ולמה עירובין אחר שבת, א"ל בני שתי שבתות הן א' זכר והב' נקבה וכל הזרעים מתערבים בנקבה וע"כ נקרא עירובין והנה שבת ועירובין אחד. וע"כ הפה שאסר שלא להוציא מרה"ר ושלא להכניס ברה"י הוא הפה שהתיר ע"י מעשה דוגמתה ולכן כשמעירבין דוגמת השכינה שמתערבין שם הרשויות אז מותר לערב גם הרשויות למטה ע"י הוצאה והכנסה וא"כ שבת ועירובין מוצא אחד להם ואין להרחיקם.

(ספר הפליאה ד"ה סדר מועד וחלקו למסכתות)

קרח לא הי' מודה בעירוב, ע"כ נקראת מחלוקת של קרח בשם חצירות

מחלוקת של קרח נק' חצירות, דאמרו חז"ל בשעה שתיקן שלמה המלך ע"ה עירובי חצירות יצאה בת קול ואמרה אם חכם בני וכו', וק' מה חכמה יש בעירובי חצירות, ונראה דחכם עיניו בראשו ורואה תכלית כל דבר, וכשאדם דבוק בצדיק אמת, יכול הוא לעלות למדרגת הצדיק. וזה תיקן שלמה המע"ה שלכזית שיש בידי אחד יכולים להצטרף אנשים הרבה ולטלטל בכל המקומות וכולם לאחד נחשבים, ובקרח כתיב ויקח ותרגום ואתפלג, שנחלק משאר השבטים ולא הודה בזה שאדם יכול לדבק בצדיק ולהגיע ע"י למדרגתו, אלא לדעתו כל אהוד הוא ב"ע, נמצא שלא הודה בעירוב ושאר חצירות בלי עירוב פ"ל כתיב בתי החצירים שאין להם חומה, לפיכך נקרא מקום מחלוקתו חצירות.

(פירוש הר"ם ע"ה"פ סי' קנ"ט)

אלו שאין מטלטלין בעירוב מטעם שמא לא נתקן העירוב כדון הוא הדינוט והרי הוא מבזה הת"ח שתקנו העירוב

בחיי אדם כלל ע"א דין תיקון מבוא וחצר, בתוס"ה ס"ק א', ומה שיש איהו אנשים יראים שנוהרים מלהוציא שום דבר בש"ק אף כשהעיר מתוקן בעירובין הוא מטעם שחוששין שמא נתקלקל העירוב וכדומה ובפרט בערים הגדולות שכמה פעמים נודע באמצע ש"ק שנתקלקל העירוב בע"ש, עכ"ל.

נ"ב בכ"ק מה שכ' התוספת חיים בס"ק א' מטעם שחוששין שמא נתקלקל העירוב, במחל"ת נראה שזה טעות, דאם מחמיר יותר ממה שחכמינו ז"ל החמירו הוא הדינוט. ואם המתקני העירוב היינו הב"ד שבעיר הם תלמידי חכמים ובקיאים בדיני עשיית עירוב אסור להחמיר דחכמים קראו לזה הדינוט, ואם מחמיר מטעם שמא לא תקנו העירוב כדון הרי הוא מבזה התלמידי חכמים שתקנו העירוב עכ"ל.

(הגה"ק רבי אברהם שלום הלרנשטאם מקטילפקות ז"ל נספרי דברי שלום בחלק הגהות על חי' ז"ל)

שלמה ע"ה תיקן עירובין להמתיק הדינים בהחסדים והוא התקנה ראשונה שהכניס בתורה שבע"פ

אודה ה' מאוד בפי ובתוך רבים אהללנו שזכיתי להיות מחובשי ביהמ"ד ולהעלות המעט מחידושי תורה כמאן דמסיק תעלא מבי כרנא. ואף כי מי יאמר זכיתי לבי ללמוד בתוה"ק במהרה ובפרישות ובפרטות בטירדות פצעי הזמן ודוחק הפרנסה. אולם עכ"ז בעוה"ר שלומדי התורה הם לבזו וממש שחים עד לעפר נחשב גם זה המעט לפניו ית"ש לרב מאוד. כמבואר בס' הקדוש ליקוטי תורה למהרח"ו זצ"ל. ויען כי שמירת שבת היא העיקר הגדול בדתינו הקדושה. ובפרטות לשמרו מחילול ח"ו לבל יבוא המשחית בגבולינו. וע"י קדושת שבת ששומרים ישראל כהלכתו נתגלה תוקף אורות עליונים. כמבואר במקובלים הק'...

וענין עירוב הוא כי הראש וסוף של תיבת עירוב הוא לרמוז על ע"ב גשרים דחסד שנמתקים על ידם הדינים הרמוזים ברי"ו שבאמצע שהם גימטרי' גבורה. אריה. שרומז לתוקף הדינים. שלזה רומז הפסוק הושיעני מפי אר"י. וזה הוא מדת ת"ת דו"א שבא מבחי' התדבקות והתכללות שנכללו אבא ואמא זע"ז. ומהתכללות הזה נעשה ת"ת דו"א כלול מחסד וגבורה שנמתקו זב"ז. כמבואר ברע"מ פ' פנחס ובס' הק' עץ חיים (בשער הנ"ל פרק ג'). ולזה יעקב אבינו ע"ה שמדתו הוא מדת ת"ת שהוא עמודא דאמצעייתא. יושב אוהלים. כתיב ב' ויחן את פני העיר ודרשו חז"ל עירובין תיקן להם כי הוא שיך לשרש קדושתו...

וכן שלמה ע"ה תיקן עירובין להמתיק הדינים בהחסדים והוא התקנה ראשונה שהכניס בתורה שבע"פ... והדברים עתיקים מדבש מתוקים בספרן של צדיקים בס' הנ"ל טעמי מצות פ' בשלח ומגלה עמוקות ועשרה מאמרות וחז"ל... ויהא רעווא דאימא מלתא רתתקבל.

(הג"ת רבי אברהם שלום זצ"ל ח"י"ד נחלנו בהקדמה לספרו תיקון עירובין)

מעשה רב

על אף שכתב שיר"ש יחמיר על עצמו פעל למען תיקון עירובין. מן החפץ חיים זצ"ל היה משגיח על העירובין בעיניו [רארין] שיוויו בחיבורם. אמנם הוא עצמו נמנע לא הוציא שום דבר מעודו, בחוששו לדעת הפוסקים שגם בעירות לא גדולות שיך ריו רשות הרבים באם רחבה ט"ו אמה, ולפי' אינו מועיל עירוב של צורת הפתח. דבעינן דוקא דלתות נעולות הלילה ולרענון ראשונה שבשבת סיי' שער' סוף ב' ראיות ליתפלג אינו מועיל, אלא דוקא בעירוב מצדו. וכמ"ב שיי' שניה סוף כ"ג הוא נסיים: יובל בעל נפש יחמיר לעצמו, יעריש.

(הגה"ת רבי אברהם שלום זצ"ל ח"י"ד נחלנו בהקדמה לספרו תיקון עירובין)

הג"ת רבי בנימין אריה הכהן זיוו"ס זצ"ל אב"ד ס' טשערנאוויץ ב"ה בבואי הנה עירי טשערנאוויץ לאחו פני כסא הרבנות מצאתיה עיר פרוצה בלתי מתוקנת בתיקון עירובין מיום היסדה וזאת נתייט ממיטט העיר. רחוב מגורי היהודים מקרב קרמלה ואחרי אשר עיר היהודים פה ת"ל עלתה למעלה ראש והנה נפרצה מלוא רוחב וכן תרבה וכן תפרוץ. הלא מובן מאליי כמה רבו המבשולות באיסורי טלטול כשכח בשוקים וברחובות וכמה לא ידעו להזהר בתיקון עירובי חצרות. וגם הרבה אנשים ממקומות אחרים הכאים הנה לעיר רובלת העמים לרגל מלאכתם ומסחרם נאחזו בפח האיסורים האלה מבלי דעת כי חתנותי בדרך וחטאת חילול שבת רובץ על כל מדרך כף רגל. על כן נתתי אל לבי לתקן המעוות הנה. ראחה עיני כי בקעה מצאתי לגזור בה גרר ביטע אלקיים.

אולם אחרי אשר החילוני לעשות בזה ראייתו כי המלאכה מרובה והמלחמה כבדה... ועד בשחק נאמן כי נזולה שנתי לא נחתי ולא שלותי מאשר חסתי על עמלי שנים רבות לזכות את הרבים ולא הצליח חפץ ה' בידי. והנה ראה ה' בעיני העיר ויאר את עיני למצוא דרך סלולה עצם ותחבולה להעמיר העירובין באופן יקר מאד נעלה והשגחה מעולה אין ערוך אליי ולא ה' כמותי. ובראשית שנת תרמ"ט קודם יוה"כ נגמרה המלאכה לשמחת כל יראי ה' ותושבי שמו, והעיר צהלה. גם גדולי העיר אשר לא מבני ישראל המה אשר בתחלה עמדו לשטן לי כרכר העמרת העירובין שבוהו והורו לשמי כגלל עצתי הנמרצה ומבחם שחרו בעיר וזרעם סמכתני לכצע וממי. וכל העם רואים כי יד ה' עשתה זאת.

ולמען זכות את בית ישראל בכל המקומות אשר לא יחסרו להם האמצעים האלו לעשות כמוני, כאשר עשתה עדה המעוטה לזכר כשנתים או שלש אחר אשר נגמרו העירובין פ"ק. אחרי אשר נדרשתי משם מעת ידוד נעורי הרכ החרף הגביר היחסן מויה שאלו בעונשתיין נ"י להורות להם הדרך הבנון בזה והעצות היעוצות לתכלית הדבר, אמרתי אציגה נא פה אופן תיקונם עינים ומתוהת... וע"כ יצא הדבר מאתי להתיר בלי שום פקפוק.

(ס"ט אבן יהודה ח"י"ד סי' ע"ו)

מכתבים למערכת

הננו בזה הוודיע שבועה ל"ת אחר הקיץ נמשיך בל"ג בהוצאת הגליונות, ונדפיס שם המכתבים שיתקבלו אם יש בהם דברי חידוש ונא לשמור על הקיצור.

מכתבים למערכת אפשר לשלוח לוועד תיקון עירובין

288 Keap st. Brooklyn N.Y. 11211

בענין אם יש להחמיר ולא לטלטל ונדעת החזון איש.

בע"ה ל"ה אייר תשס"ג

בשער הגליון של פרשת בחוקתי יפה ביארתם וכל הענין של בעל נפש יחמיר לעצמו, זה רק אם סומכין רק על השיטה וס"ר בלבד, אבל אם יש להחמיר גם מכת התנאים האחרים דבעינן לרה"ר, ע"ז לא קאי השוע"ר והמ"ב וזה פשוט ומבואר.

א. ויש להוסיף ע"ז מ"ש כס' הליכות שלמה להגרש"א זצ"ל הלכות תפילין פ"ר הערה 95 [בענין אם יש להחמיר מלטלטל בהעירוב העירונים בארץ ישראל, שמרלא אמונה מרהב שרק העסק והעיון היטב בשרשי ההלכה ובעמקי הסוגיא דאוי להחמיר, אם מרגיש צורך ורצון בכך וכו', אבל ריבוי החומרות שלא בדרך זו מניא לידו כן כשהטפל נעשה עיקר ולא זו הדרך, ונמצי כשדבר משקטה על אנשי הבית והסובבים, וכן היה משיב כשנשאל אם ראוי להחמיר שלא לסמוך על עירוב עירובי ע"כ ועיי"ש באריכות.

ב. בענין דעת החזון איש מה שהבאתם בח"י בשמו בארתות רבינו, ע"י גם בספר תשובות וכתבים מ"י פ"ה וע"י גם בס' שערי אהרן ח"ב בקונטרס שערי איש את ק"ט וז"ל, וכן שמעתי מרהב יששכר קטן לקחת את מנולת קהלת בגשת חומתם ולא נתן לו, ואח"כ זכ"ל יעלה אותו יודע על שלח ע"י קטן, והשיב שהעירוב בבני ברק אינו בסדר ועוד... ע"כ (אינו מבואר מה הענין ע"כ וז"ל לייק).

החזון בכדרכו שיה"ר שחשבה שכונה בכל הענינה ירכס,

מציל: ינגריו

הערת הנועזות

הנה הר"ן נגדיר שמה שהחמיר החזון איש שלא לטלטל ע"י העירוב הוא ענין לבני ברק דאז בלבד, וכמו שאמר להדיא שההסבר הוא משום העירוב אינו בסדר. והביאור הוא מ"ש בארתות רבינו שהבאנו שם משום שלח היה שיהיה לברוך העירוב בער"ש ומצאוהו שלם ותמיד היה מקולקל שרד"ז הוכח בעליל שאינו שייך בעירוב דיון.

ע"כ כמה מוחן להביא מדברי החזון איש שכתב לגבי בני ברק דייקא, לנידון דיון.

המועל יוצא של העירוב ובענין עירוב אם צריך זכ"י גמורה.

כבוד מערכת גליון השבוע "לערב עירוב" המחובל בחבלי דאורייתא, וממלא מ"ח דברים שהתורה נקבת בהם, ושומר מלפונע ד'ו בעד כל יהודי ובפרט במה שנוגע לביון ד"ח ד'ו, אשר כמעט מן הנמנע במצוא כתבים שא"ה יאה מעורב בהם מעטיו של נחש בעולה, וע"כ שורכס גבורי חיל שיוכתם לתקן המבואות המטונפות וצריצים הפרוזות [כמבואר בספר"ק שמקום שאינו מעורב הר"ו הוא עלמא דפדורא ומקום הקליפות] לערבם ע"י תיקון חד"ל כ"י לטבד בזה הקליפות שברכות ומהלכיעם תחת הקדושה כמבואר בספר"ק ז"ע.

ידוע מפי ספרים וסופרים שאכן הבוחן לדעת אם מה שהאדם עושה הוא לטב או ניראה מה שהדבר גרם להביא, והנה מהפורסמין שמש' עירובין והמסתעף הדיינו הלכותיו בשרע' תשו' וחידושי הראשונים עד גדולה מוסקי האחרונים ממש שבמנינו ה"י לאחרונה כמעט כמת מצוה שאין לו עוסקים, וע"י שאזרתם כח התחבר על שטף מים היודונים ע"כ התגבר כח החזרה בזה, ושמעתיא דעירובין מתבררין בני מדרשא ממש בכל קצו תבל, (וכמוכן שהדברים אמורים כלפי ד"ח העוסקים בתורה, ולא לסתם אינשי אשר לא להם להתערב בזה וחוה גורם שנתפסים לדבר בחלקלקות

בגליון של ערב שבועות (גליון ח') הארכתם בענין גודל הנחיצות לתקן עירוב שבביל יר"ט. שהוא עור יותר נחוץ משבת, שהוצאה ביר"ט הוא מהדברים שהעולם אין נזקרים בהם, וכמ"ש רבינו יונה בשערי תשובה (שער ג' אות צ"ט) רבים מן העם חוטאים להוציא מפתח תיבתם לרה"ר ביר"ט וכו', והובא שם דברים שרבים נכשלים בהן בהוצאה ביר"ט מחוסר תשומת לב ומחסרון ידיעה, וברצוני להוסיף עוד כמה דברים, ואין הכוונה להלכה למעשה, דיש לפלפל בכמה דברים, אלא להראות גורל התועלת של תיקון עירובין ליר"ט.

אן מ"ש"ש שם בענין מפתחת הבית שאינו מותר רק כשא"א באופן אחר, כגון שא"א למסור המפתח למאן, [היינו דלא נשאר בתוך הבנין א' מהשכנים שיכול למסור לו המפתח, וכש"כ אם א' מבני הבית נהג ס' בבית דאסור להוציא המפתח, (ע"י שר"ח בא"מ ח"ג ס' צ"ב)], והו אפי' לשי' הסוברים רסותר להוציא היכא הרב ומ"ב ס' תקל"ח) דאסור להוציא אלא לצורך היום, יש כמה אופנים שאין להוציא המפתח אפי' כשאין למי למסור, כגון מי שאין לו אוכלוס בתוך ביתו [וכגון שאוכל במקרא], או בדיכא חשש שיגנוב דברים הצריכים לו ביר"ט, ואינו סוגר ביתו אלא כדי שלא יגנוב מעותיו (וע"י קובץ אור ישראל גליון ה'), וכן היכא דהוי לצורך מחר, כגון היוצא מכיתו יר"ט אחר"צ וכדו' ואין ברעתו לחזור לביתו עד מוצאי יר"ט, או היוצא מביתו ביר"ט דאשון א"ל דעתו לחזור עד היר"ט שני, רבכה"ג ליכא צורך היום כולל במפתחת ביתו.

ב) ומענין לענין כמה דוגמאות השכיחים של הוצאה מיר"ט א' ליר"ט ב', כגון שהולך ביר"ט א' אחר"צ לביהמ"ר ולוקח עמו המחזור [או קיטל והגדה] לצורך ליל יר"ט ב' דאסור, [או הולך בשמ"ע אחר"צ לביהמ"ר ולוקח עמו סדר הקפות לצורך ליל שמחת] (ע"י בס' נתיבות שלום אחר"ע ח"ב בסופו), ואפי' באופן שישתמש עם המחזור בבואו לביהמ"ר אסור אם כשישחפש בו יראה כבו ביהש"י (ע"י ישראל והחזון איש מ"ה פ"ב), וכן כל שאר הוצאה כדבר"ש, כגון מטפת פכיסו (ע"י ועק"א ס' תנה"ה ד"ה וטפ"ר והושע אור שר"ט), [ובזה יתיר דליכא היתיר של הזאיל], ואפי' בליל יר"ט שני קודם מעריב י"א דאין להוציא בשביל מחר (ע"י א"ר ורש"י ס"ט ויוסף ילין אית תת"ר), וצ"ל כשחל ליר"ט בער"ש צריך לחזור שלא להוציא לצורך שבת ובר שאינו מצריך אכילה, כגון להוציא טליון או מחזור לצורך שבת, דזעת הרבה מוסקים דאין העירוב הנשילין מותר אלא צריכי הסעודה (ע"י בס' תקכ"ה מלא סק"ב ובש"א שם, ועיי"ש בדע"ת בזה).

ג) בגליון שם התורת המחזור והטלית וד' מינים וכו' מביהמ"ד לבית אינו מותר אפי"כ יש חשש גניבה ואבירה אם ישארו כביהמ"ד [אבל אם יש לו מקום משומר בביהמ"ד אסור להחזירם לביתו (שר"ת משנה שכיר ח"ב ס' קל"ח)], ויש להוסיף דאפי' באופן שיש חשש שיגנוב ויבאדו אם ישארו בביהמ"ד, מ"מ אם בדרך הליכו לביתו נכנס לבית אחד ממכירתו או קרוביו, [וכגון שאוכל אחר"צ הסעודה בבית הוריו], אסור לו להחזירם לביתו אלא צריך להניחם שם (בשר"ת תשובות והנהגות ח"ב ס' ש"ב ושר"ת ויברך דור ס' ס'). וכמ"כ אחר עגמ"ר הסדר בבית הוריו, אסור לו להחזיר הקיטל והגדה לביתו לצורך ליל ב', וכמ"כ שאסור לו להחזיר מצות הנשאים, [וכש"כ מצות של ערב פסח] לצורך ליל ב', [ובכל הר"ל אין עצה להשתמש בהם בביתו, היכא שיש לו עוד מחזור וכדו' בביתו, (ע"י שעה"צ ס' תקל"ח)].

ד) באמת דאין להחזיר הטלית מביהמ"ד לבית בכל ענין, דליכא היתיר של היתרו סופו משום תחילתו כיון שאפשר לבטלו דרך מלבוש, וכמ"ש הגאון מהר"ש ענילו (קובץ כ"ש אלול תשמ"ג), וז"ה בשר"ת משנה שכיר (שם) בשמו, וז"ה באלבונג"ת שנגב עצמו במקוה שאין להחזירו בידו כיון שיכול ללבוש על גופו (ויברך דור שם, והלכתא רבא לבתא), וכמ"כ בבגדים שנים שהחליף במקוה, לא שייך כלל היתיר של היתרו סופו משום תחילתו, [וכש"כ כשהולך לטבול ערב יר"ט סמוך לחשיכה, דאסור להחזיר הבגדים והאלונגות לביתו ביר"ט].

ו) ומענין לענין כמה דוגמאות השכיחים של הוצאה שלא לצורך היום, כמו להוציא פח האשפה מביתו [דאי"צ הפח נחוץ, רק שלא יאה בבית, והוי כהוצאת מת, אפי"כ אין לו מקום להניחם דהוי כנש"ר, וע"י, וע"י ס' הליכות שנה], וכן להוציא עד הבריחה להראות לחכם [אפי' באופן שבליה א"א להורות ע"ז], וכן אם

לשונם (בבב"ר בוז), ושמעתי שגם בא"י בכלולי הוראה מתפללים בהלכתא רבוותא דנן, וגם כמה שחידש וביאור מרן מהפוסקי דורינו הגר"י ראטה שליט"א אב"ד דקארלסבורג הן ביכיו הפת והן בעצם רין ה"ר וגשרים ודין גג הבולט אשר מאד מתאים ע"ז והמתים אשר החיה יחזקאל בן בוזי.

ובפרט הוכח לעין לכל משנה שעברה, וגם כעת כשהולכים להרי הקטעסקלים, שמאור ה"י נזח הכשר העירובין ובהרבה מן המקומות לא ה"י מי שטיפל בזה ואף הכשרים העליו עיניהם מלתקן כראוי, ובגללם התהווה התעוררות בזה המצוה, וכמעט שאין מקום בקאנטרי היכי שיש בהם אנשים שיש בהן רוח תורה שלא נזדוהו אלא אדירא מרקדקים ומתקדים ומהדרים שיה"י העירוב והצוה"פ כדבעי.

והעיקר ממה שבאתי הוא כמה שכבוד הגאון הארי המוסק הגדול אכ"ל"ק קארלסבורג שליט"א חידש דלענין זכ"י פת בעירובין לא בעינן זכות גמור וע"ז כבר נשפך הרבה דיו, ואף להלומד בעמקות ובישירות הוא דבר בדין וכבר הביאו הרבה סמוכין לדבר ומהם מגדולי הפוסקים אשר כבר השתמשו ביסור זה, מ"מ הית שהאינו שהר"ק מצאנו ויעוועל"א ל"כ העלה בזה ע"כ אמרתי לא אמנע הטוב מלפרסמו, (ואין כוונתי להשתעקשים, וז"ל לפי מה שלמה אלא באתי לשמח ליהוה השמחים לשמרו ולערב עירובין).

ושר"ת ד"ה אבה"ע ד"ה ס' א"י כהנאה דביר"ה ב"הוף י"ג כתב על מה ראיחא נתיבתי ס"ח ע"ה ונקני לית בר דביעותה דהאלא בחב"תא תניא אין משותפתי גאונ"ה וכו', דלמורה לפ"ז מוכה ע"ה"ל ד"ל כולה של השתף מבר דה"ל"כ למה יאסור הוא נשאר על"פ מקצת, ועיי"ש רנ"ג הוא עד שכי' וז"ל אן באמת לפי מה דכתב הרשב"א ל"ל שם דהש"ס משום שלא ה"י זכ"י ומד"ר רק לצורך שיתוף מכואות, ובהכאי גוונא יכול לחזור מעיקרא בדביו"ב בעלמא, וכיון דמקפ"י אעירובו או שג"ר ממנו לאחרים אלמא חזרו מהשוחף וכו' ע"כ, הרי דכל דין זכ"י שיש בעירוב אינו כמו שאר זכ"יה, ולא בעינן בזה זכ"יה גמורה, דאל"כ לא ה"י מבני אה"כ מלבטלו ע"י שמקפ"ד על עירובו, וע"כ במכר חלק א' בטל השיתוף אפי"פ דבשאר קנינים ע"י זכ"יה אפי' כש"כ"ל אין ביריה לא אמרינן דילמא מכר חלקם, וכן חזר הר"ח אה"כ ב"ה אן ריש לומר וז"ל דמסתמא אינו עומד לחזור ורק דלא הוי זכ"י גמור ואם יש מקום לומר שלא נזכר מוקנה כגון שהדך ביה אמרינן שלא גמר והקנה, ועיי"ש היטב שחזר על דבר זה וקיים וכתב ע"ז דזה ברור, (ואף שבב"י ס' שס"ו כ"ה"ה ומ"ש ולכן צריך לומר הביא בשם ה"ה שכו' וז"ל והוסף להקל שלא אמרו אלא באחד המוכה לכולם משלו דאיגלאי מילתא שאין חז"יני זכ"י גמור ולזה הסכים הרשב"א ז"ל, ומשמע דעד שלא הדר אדרבא בעינן זכ"י גמור, מ"מ הר"ח בדעת הרשב"א בוודאי לא למד כן דאי"כ הדיא קושיא דאפי' באין ביריה מדוע בטל העירוב ועוד כמה דברים שתיוך הר"ח ביסור זה, וע"כ דל"ל דעצם זכ"י בעירוב מעיקרא לא בעינן זכ"י גמור וכמו שכל שם לשונם כמה פעמים, ואולי מ"ש ה"ה דלזה הסכים הרשב"א ז"ל דמייירי ביכיו ולא בשכל אחד נותן לאפקי דעת הראשונים שם דאוקמה התם דמייירי בשכל אחר נותן משלו, אבל בגוף הדבר ס"ל להרשב"א דמעיקרא לא בעינן זכ"י גמור, ועיי"ש יס"ד כמה שבקשתם לקצר כלל מה דאפשר ונגעתי רק בקצהו, ומבקשי האמת בוודאי יניחו וישקטו אחרי ראותם דברי הגה"ק רבינו הר"ח ז"ע, הכוונה לסדר "היש בו ע"י" אם יש ארס כשר שינין על הדור

מבה"ד

מוסיף כמה פרטים בענין טלטול שלא לצורך ביר"ט שאינם ידועים ל"כ.

לכבוד המערכת של העלה הנפלא "שמחים ולשמרו ולערב עירוב", הענין ב"טו"ט"ד ע"י וועד תיקון עירובין, מה בעירוננו וסב"ג יע"א

רואה חפציו [שאינן צריך להם ביר'ט] מונחים בתוך אסור להכניסם לתוך הבית, וכן אם שכח והוציא תפץ בתוך כוסו וזכר כאמצע הליכתו, וכן לצאת ביר'ט עם שעון, ואל'ג רכ' הפוסקים דמותר (עי' כר"ח סי' תקל"ח סק"ט) מ"מ ר"א דמותר רק כשצריך כאמת לירע השעה לדבר מסוים, אבל מה שאינו רגוע בלא שעון על ידו לא מקרי צורך (וולת בשעון דהוי תכשיט).

הן בגליון שם כמה דברים דאף שהוא לצורך היום ב"כ אסור להוציאם, כגון צרכי רפואה וכו' שאינו שוה לכל נפש, ויש להוסיף מ"כ בס' נתיבות השלום (שם) ולהוציא טאבאק ביר'ט אסור ראינו שוה לכל נפש. וכמ"כ אין להוציא אלונטית לנגב עצמו בהפקדה או

מפתח של המקוה, דרחיצה הוא דבר שאינו שוה לכל נפש, וטבילה במקוה אינו אלא מנהג, (עי' שר"ת תשובות והנהגות ד"א סי' שמ"א), ונגם מה"ט אסור לו להתווד בנדוי השנים לאחר הטבילה במקוה), ומה"ט ההיתר של הוצאת מתווד כדי לומר פיוטים או תשלך אינו ברור, דהוי רק מנהג, (עי' שר"ת תשובות והנהגות ושר"ת ויברך דוד שם), וכמ"כ אפי' היכא שיש צורך בחפץ זו אבל לא להוצאה זו, כגון שיוצא מביהמ"ד בשעת אמירת יזכור ומחזור וכו' בידו, וא"צ לו בחוץ, [ועי' מנחת יר"ט (סל' צ"ח ס"ק קכ"ו) בשם הישועות חכמה] בזה, וכ' דבמקום שאין עירוב צריך לרדק ביר'ט בכל דבר המוציא אם צריך עתה לדבר ההוא במקום שהולך, וכמ"כ יש להוסיף מ"כ בשר"ת משנה

שכיר (ד"א סי' ט"ח) כ' דאסור להוציא לולב ושופר כלילה טרם עלה"ש כיון דלא הוי זמן קיום המצוה לא חשוב צורך היום, ולפי"ז כשהולך בליל יר'ט לאכול הסעודה בבית הוריו אין להביא משם טלית וכדו' לצורך מחר, (ויל"ע להש"י ד"סל' דטלית חייב בציצית בלילה).

ונוכה במהרה למ"ש חכ"ל (שבת ק"ח) אלמלא משמירין ישראל שתי שבתות [עי' רש"י שבועות טו: שימים טובים נמי שבתות איקרו] כהלכתן מיד נגאלין

מש נחמ' לעווטא

המשך מעמוד א'

ועי"ע בש"ת רב פעלים ח"ד א"ח סי' ט"ז שדן שם אי בעינן בסרטיא כל תנאי רה"ר, דהיינו ס"ר ורחב ט"ז אמה, וצדויו הם "במסילות שהם חוץ לעיר המתוקנים הלחך בהם מעיר לעיר", "מ"מ כיון שאין לה מחיצות מן הצדדין אלא מהלכת בתוך המדבר הגדול הפתוח ורחב מאד, ולהכי י"ל דלא בעינן רוחב המסילה עצמה ט"ז אמה", וכדוך הזה דן בשו"ת יהודה יעלה ח"א א"ת סי' פ"ז שכתב, דכיון דבדאיכא מחיצות ס"ל לר' יהודא רה"ל רשות היחיד, א"כ לא שייך רה"ר בתוך העיר רק בסרטיא ופלטאי ומדבר וכיוצא "שאינן להם מחיצה כלל". חזינן להדיא דכל הנידון היא כשהיא מחוץ לעיר ואין לה מחיצות, שהמציאות דומה רק לשבילים המוליכים ממש מחוץ לעיר, אך לא באלו המוליכים בתוך העיר ממקום למקום כבניד"ד.

ובר מן דין הרי דעת רוב רובם של הפוסקים דלא נקטינן כדברי הרמב"ן בזה וכל תנאי רה"ר צריכים בסרטיא, ובכללן גם שיהא בוקעין בו ס"ר, וכן מפורש מדברי הרמ"א בדרכי משה סי' שנ"ז ג' דחוץ לעיר לא שייך רה"ר, ועי' שו"ת רב פעלים ח"ד א"ח סי' ט"ז שמביא כן בשם כמה ראשונים, וכן משמע במחה"ש סי' שנ"ז סק"א, וכן מפורש יוצא מהרבה פוסקים דכל תנאי רה"ר נאמרים על סרטיא ופלטאי וראה להלן) וגם הרמב"ן גופ' סיים על דברי עצמו "ואין זה מחוור", ובשו"ת אבני נזר א"ח סי' רע"ג כ' על הרמב"ן וז"ל סוף דבר מוכח בראשונים התוס' ומדכי ורי"א ז' שאינם מחולקים בכך. והרמב"ן שרצה לחלק בכך תביר' לגזוז' וכתב שאינו מחוור ומכל מקום אף לפי דבריו מה שרצה להוליד מזה שבזמן הזה נשתנה הענין ובימים הראשונים ה' כח בני העיר יפה לשנות הרחובות והשווקים, אני קורא על זה אל תאמר שהימים הראשונים ה' טובים מאלה עכ"ל ועי"ש מ"ש ששייך בזה? כאן, והוא כע"ד הישועות מלכו. ועי' בשו"ת בית אפרים סי' כ"ו. (וא"ל שעכ"ז בדאורייתא ניתוש לה, שהרי אין הנידון כאן בטלטול על עצם ההיי וועי' אלא על הפירצה להיי וועי', ופירצה לרה"ר הוא לכר"ע מדרבנן וז"פ).

ובאמת כבר עלה שאלה זו בעת שנתחרשה מסילות הברזל ונתעורר אז הרב מחיראב אם יש ע"ז שאלה של רה"ר דאורייתא, שהרי המסילות הולכים תוך העיר ממש כמו ההיי וועי' דידן, וממשיכים לכל המדינה. והרצה שאלתו לגדולי הפוסקים בדורו ה"ה מרן הגה"ק בעל דברי חיים ז"ע (ח"ב סי' ל"ג), המהרש"ם (ח"ג סי' קפ"ח וע"ע בח"א סי' קס"ב שציין לתשובתו בח"ג והוסיף עור עי"ש) והישועות מלכו (א"ח סי' כ"ו), וכולם דחאוהו מכל וכל (חוץ ממה שלא היה מקום לחשוש משום שהרי נוסעי עגלות אינן מצטרפין כמ"ש המהרש"ם בח"א סי' קס"א והישועות מלכו שם), וכן כתבו במפורשות הישועות מלכו והמהרש"ם שגם מחוץ לעיר בעינן לתנאי רה"ר, והמהרש"ם כתב ע"ז דדעת הפוסקים לא נראה כן.

וכן מרן הגה"ק בעל דברי חיים ז"ע ג"כ לא רצה לחשוש בדבריו וענוהו זול"ק אינני אוכל להאריך בפלפול כי תש כחי ואור עיני גם המה אין אתי כשראשונה, ורק זאת הנני לשאול, מה הרעש הזה ממה שמצא בספר חידושי הר"ן, הלויא גם בא"ח במקימו (סי' שמה) בטו"ז מביאו, אע"פ כן, כל הפוסקים ראשונים ואחרונים וגם הרמ"א והברכי יוסף ובאלי' רבה והפרי מגדים והשע"ת. כולם מביאים להתיר, ואין דצוני **לחדש דבר שהוא נגד כל הפוסקים ראשונים ואחרונים** כו' ... ואין בכחי להאריך בפלפול, וקצרותי, וז"ל עכ"ל, הרי לן מדבריו הק' שגם בכג"ד (שמסילות הברזל בא מחוץ לעיר ועובר את העיר וממשיך הלאה) בעינן להתנאי דס"ר. הרי לן פשוט שאפילו נניח ונאמר שיש מקום לומר שההיי וועי' נחשב לסרטיא, אכתי אין שום מקום לחשוש משום רה"ר. וכל זה הוא גם בלי ההיתר דמפולש ומכוון (שאפילו אם נאמר שא"צ שיהא מכוונים ממש, הרי הבי' קיו. אי. והגאוואנאס הם שני דרכים לעצמם רק ניתן האפשרות ליכנס מזו לזו), וההיתר שברוקלין הוא מוקף הן ג' מחיצות ועי"ש שם ד' מחיצות בידי אדם, שלפ"ז ברור שאין ממה לחשוש

* * *

זכינו ובעד"ה נתברר בגליונותינו אמיתן של הדברים בכל הנוגע לעניני העירוב שהותקן בעז"ה בעירנו וויליאמסבורג יע"א, תוקף הלכותיהן מצד ההלכה ומצד המציאות, וב"ה אשר הדברים נתקבלו לרצון אצל בני תורה תלמידי חכמים מופלגים. ואחר שההיתר בזה ברור כשמלה, הן מצד רשות הרבים, והן מצד המחיצות, הן מצד זיכוי הפת, והן מצד שכירת הרשויות, לא נשאר לנו כי אם לפרוש כפינו אל אבינו שבשמים, שכשם שזכינו לערב את העיר ולהרחיב גבולי הקדושה לשבת בחצר מוקף מחיצות המפסיקות בין הקדושה לצד התנגדות וקדושה לבל יהי אחיזה לחיצונים במחנינו כדאייתא בספה"ק, כך נזכה בקרוב לישב בתחמינן רצדיקי קדם רב פעלתא בעת ביאת משיח צדקנו וישמחו במלכותו שומרי שבת וקוראי עונג במהרה מתוך נחת וכו"ט, והקב"ה ישמור צאתנו ובואנו מעתה ועד עולם אמן.

החותמים למען כבוד, עונג, שמירת וקדושת השבת
ועד תיקון עירובין דוויליאמסבורג

להועלת הרבים האבן מיר' צוגעשטעלט די פאלגענדע טעלעפאן נומבערס זיי מען קען הערן איבער די כשרות

פונעם עירוב:

(34748) 23-EIRIV (917) 4498-387 (718)